

Język ANSI C

część 16

struktury rekurencyjne i ich zastosowania
drzewa binarne, algorytmy rekurencyjne dla drzew binarnych

Jarosław Gramacki
Instytut Informatyki i Elektroniki

- rekurencja

- wiele czynności wykonywanych na drzewach łatwo zaprogramować w postaci rekurencyjnej
- poznanie istoty rekurencji jest więc bardzo ważne
- rekurencja to zdolność funkcji do wywoływania samej siebie

```
1  #include <stdio.h>
2  int czytaj( int* );
3
4  int main(int argc, char *argv[])
5  {
6      int c = -1;
7      printf("Podaj liczbę: ");
8      czytaj (&c);
9      printf("(%d) \n", c);
10     return 0;
11 }
12
13 int czytaj (int *p)
14 {
15     int ok = 0;
16     char buf[3];
17     static int ile = 1;           // zm. statyczna
18
19     fgets(buf, 4, stdin);
20     ok = sscanf(buf, "%d", p);    // 1 gdy przekształcenie do %d możliwe
21     if ( !ok ) {
22         printf ("%d ?: ", ile++);
23         czytaj (p);              // bez &
24     }
25     return 1;                   // na potrzeby analizy w gdb
26 }
```

przykład 1

- rekurencja

- Uwagi ogólne dotyczące rekurencji:
- zarówno iteracja jak i rekurencja wymagają powtarzania. Iteracja jawnie korzysta z powtarzania; rekurencja osiąga powtarzanie przez wielokrotne wywołania funkcji. Stąd iteracja i rekurencja są w pewnym sensie wymienne
- zarówno iteracja jak i rekurencja wymagają testu zakończenia. Rekurencja kończy się gdy zostanie rozpoznany tzw. przypadek podstawowy
- rekurencja może się (tak jak iteracja) zapętlić. Nastąpi to gdy krok rekurencji nie zredukuje problemu za każdym razem w sposób, który prowadzi do przypadku podstawowego
- rekurencja wielokrotnie wykorzystuje i w konsekwencji przeciąża mechanizm wywołania funkcji. Może to mieć duży wpływ na czas procesora oraz zużyta pamięć

```
// recursive definition of function factorial
// def: n! = n * (n-1)!
unsigned long factorial( unsigned long number )
{
    // base case
    if ( number <= 1 )
        return 1;

    // recursive step
    else
        return number * factorial( number - 1 );
}
```

```
// proces wywołań rekurencyjnych
4!
4 * 3!
3 * 2!
2 * 1!
1!

// wartości zwracane z każdego
// wywołania rekurencyjnego
4! // wartość końcowa 24
4 * 3! // zwrócone 24
3 * 2! // zwrócone 6
2 * 1! // zwrócone 2
1! // zwrócone 1
```

- rekurencja

- analiza stosu programu (polecenie **backtrace** debugera **gdb**)

przykład 1

```
(gdb) break 23 if file == 3
Breakpoint 1 at 0x80484c3: file rekur_1.c, line 23.

(gdb) run
Starting program: /home/users/jarek/a.out
Podaj liczbę: A
1 ? : B

Breakpoint 1, czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:23
23          czytaj (p);

(gdb) s
czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:15
15          int ok = 0;

(gdb) s
19          fgets(buf, 4, stdin);

(gdb) s
2 ? : 5
20          ok = sscanf(buf, "%d", p);

(gdb) s
21          if ( !ok ) {

(gdb) backtrace
#0  czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:21
#1  0x080484ce in  czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:23
#2  0x080484ce in  czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:23
#3  0x08048442 in  main (argc=1, argv=0xbffffaa4) at rekur_1.c:8
```

Debugging with GDB

The GNU Source-Level Debugger
Seventh Edition, for GDB version 4.18
February 1999
Richard M. Stallman and Roland H. Pesch

http://www.sunsite.ualberta.ca/Documentation/Gnu/gdb-4.18/html_chapter/gdb_toc.html

```
...
# 6 Examining the Stack
* 6.1 Stack frames
* 6.2 Backtraces
* 6.3 Selecting a frame
* 6.4 Information about a frame
...
```

- rekurencja

– analiza stosu programu (polecenie backtrace debugera gdb)

```
(gdb) backtrace full
#0  czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:21
    ok = 1
    buf = "5\n"
    ile = 3
#1  0x080484ce in czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:23
    ok = 0
    buf = "B\n"
    ile = 3
#2  0x080484ce in czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:23
    ok = 0
    buf = "A\n"
    ile = 3
#3  0x08048442 in main (argc=1, argv=0xbffffaa4) at rekur_1.c:8
    c = 5
```

przykład 1

kolejne wcielenia parametru funkcji
(przekazywanego przez wartość) oraz
zmiennych lokalnych odkładanych w
pamięci na stosie

- rekurencja

– analiza stosu programu (polecenie backtrace debugera gdb)

```
21         if ( !ok ) {
(gdb) s
25             return 1;
(gdb) s
26         }
(gdb) s
czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:25
25             return 1;
(gdb) s
26         }
(gdb) s
czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:25
25             return 1;

(gdb) backtrace
#0  czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:25
#1  0x08048442 in main (argc=1, argv=0xbffffaa4) at rekur_1.c:8

(gdb) s
26     }

(gdb) s
main (argc=1, argv=0xbffffaa4) at rekur_1.c:9
9     printf("%d \n", c);

(gdb) backtrace
#0  main (argc=1, argv=0xbffffaa4) at rekur_1.c:9
(gdb)
```

przykład 1

- rekurencja

– analiza stosu programu (polecenie backtrace debugera gdb)

przykład 1

inne przydatne polecenia gdb operujące na stosie:

```
(gdb) backtrace
#0  czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:21
#1  0x080484ce in czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:23
#2  0x080484ce in czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:23
#3  0x08048442 in main (argc=1, argv=0xbffffaa4) at rekur_1.c:8

(gdb) frame 2 // ustawiamy się w wybranym miejscu stosu
#2  0x080484ce in czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:23
23      czytaj (p);

(gdb) return
Make czytaj return now? (y or n) y
#0  main (argc=1, argv=0xbffffaa4) at rekur_1.c:9
9      printf("%d \n", c);

(gdb) backtrace // "przeskoczyliśmy" kawałek programu
#0  main (argc=1, argv=0xbffffaa4) at rekur_1.c:9
```

pop selected stack frame without
executing [setting return value]

- rekurencja

– analiza stosu programu (polecenie backtrace debugera gdb)

przykład 1

inne przydatne polecenia gdb operujące na stosie:

```
(gdb) backtrace
#0  czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:21
#1  0x080484ce in czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:23
#2  0x080484ce in czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:23
#3  0x08048442 in main (argc=1, argv=0xbffffaa4) at rekur_1.c:8

(gdb) frame 1 // ustawiamy się w wybranym miejscu stosu
#1  0x080484ce in czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:23
23      czytaj (p);

(gdb) finish
Run till exit from #1  0x080484ce in czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:23

3 ? : 5
czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:25
25      return 1; // na potrzeby analizy w gdb
Value returned is $5 = 1

(gdb) backtrace
#0  czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:25
#1  0x08048442 in main (argc=1, argv=0xbffffaa4) at rekur_1.c:8
```

run until selected stack frame returns

- rekurencja

- analiza stosu programu ("graficzna" nakładka **cgdb**, <http://cgdb.sourceforge.net/>)

```

mykonos.ile.uz.zgora.pl - PuTTY
8      czytaj (&c);
9      printf ("%d \n", c);
10     return 0;
11 }
12
13 int czytaj (int *p)
14 {
15     int ok = 0;
16     char buf[3];
17     static int ile = 1;
18
19     fgets(buf, 3, stdin);
20     ok = sscanf(buf, "%d", p);
21     if ( tok ) {
22         printf ("%d ? ", ile++);
23     }
24     czytaj (p);
25     return 1; // na potrzeby gdb
26 }
/home/users/jarek/C/C_Wyklady/z_domu/rekur_1.c
Podaj liczbe: a
1 ? : b
2 ? : c
/dev/pts/12

(tgdb) break 23 if ile == 4
Breakpoint 1 at 0x80404c3: File rekur_1.c, line 23.
(tgdb) run
Starting program: /home/users/jarek/C/C_Wyklady/z_domu/a.out
Podaj liczbe:
Breakpoint 1, czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:23
(tgdb) backtrace
#0  czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:23
#1  0x080484ce in czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:23
#2  0x080484ce in czytaj (p=0xbffffa44) at rekur_1.c:23
#3  0x08048442 in main (argc=1, argv=0xbffffa44) at rekur_1.c:8
(tgdb)
    
```

Esc: command mode

na potrzeby wydruku zmieniono kolory

tty mode: hit T while in command mode

i: GDB mode

i kontynuujemy analizę programu komendą s

- rekurencja

- analiza stosu programu ("graficzna" nakładka **dbvi**, <http://dbvi.sourceforge.net/>)

- debugger **gdb** skojarzony z edytorem **vi**

```

mykonos:home/users/jarek/C/dbvi
1 #include <stdio.h>
2 int czytaj(int*);
3
4 int main(int argc, char *argv[])
5 {
6     int c = -1;
7     printf("Podaj liczbe: ");
8     czytaj (&c);
9     printf ("%d \n", c);
10    return 0;
11 }
12
13 int czytaj (int *p)
14 {
15     int ok = 0;
16     char buf[3];
17     static int ile = 1;
18
19     fgets(buf, 3, stdin);
20     ok = sscanf(buf, "%d", p);
21     if ( tok ) {
22         printf ("%d ? ", ile++);
23     }
24     czytaj (p);
25     return 1; // na potrzeby gdb
26 }
~
-- INSERT --
Podaj liczbe: a
1 ? : b
2 ? : c
3 ? : d
Breakpoint 1, czytaj (p=0xbffff8f4) at rekur_1.c:23
(gdb)
    
```

numeracja linii w vi: :set number

na potrzeby wydruku zmieniono kolory

TAB: toggle between the debugger window and the vi window.
^K: Enter "Debug" mode, where the arrow keys can be used for some debugging commands. To exit from this mode press the Escape key or ^K again. The arrow keys provide the following functionality:
 Pozostałe polecenia: **man dbvi**

kompiator Dev-C++

Dev-C++ 4.9.9.2 - [Project2] - Project1.dev przyklad 1

File Edit Search View Project Execute Debug Tools CVS Window Help

(globals)

Project Classes Debug main.c

```

ok = 1
buf = "56\n"
p = (int *) 0x22ff74
*p = 56
&p = (int **) 0x22ff10
**p = 56
"%d\n": %d = 56

```

```

int czytaj (int *p)
{
    int ok = 0;
    char buf[3];
    static int ile = 1; // zm. statyczna

    fgets(buf, 4, stdin);
    ok = scanf(buf, "%d", p); // 1 gdy przekształcenie
    if ( !ok ) {
        printf("%d ? ", ile++);
        czytaj (p); // bez &
    }
    return 1; // na potrzeby analizy w gdb
}

```

Podaj liczbe: ab
1 ? : xy
2 ? : nm
3 ? : 56

linia 22
linia 24

Function	Arguments	File	Line
czytaj	(p=0x22ff74)	main.c	24
czytaj	(p=0x22ff74)	main.c	22
czytaj	(p=0x22ff74)	main.c	22
czytaj	(p=0x22ff74)	main.c	22
main	(argc=1,argv=0x463c20)	main.c	7

dr inż. Jarosław Gramacki, Instytut Informatyki i Elektroniki, UZ (ver. 1.15)

11

wedit-atoi - [atoi.c]

kompiator lcc-win32

```

#include <stdio.h>
#include <ctype.h>

int ascii_to_int (char s[]); //prototyp

void main(void)
{
    char liczba[]="      -123";
    printf("Liczba jako string : [%s]\n",liczba);
    printf("Liczba po konwersji: %d", ascii_to_int(liczba));
}

int ascii_to_int (char s[])
{
    int i, n, sign_liczby;
    for(i=0; isspace(s[i]); i++)
        ; //pomija biale znaki

    sign_liczby = (s[i]=='-') ? -1 : 1; //bada znak liczby
    if(s[i]=='+' || s[i]=='-') //przeskocz znak liczby
        i++;

    for(n=0; isdigit (s[i]); i++) //konwersja
        n = 10 * n + (s[i]-'0');

    return sign_liczby * n;
}

```

Break at 4013b5 (ascii to int) atoi.c

```

40139f imul    $0xa,0xffffffff8(%rbp),%edi (n)
4013a3 mov     0xffffffff(%rbp),%esi (i)
4013a6 mov     0x8(%rbp),%ebx (s)
4013a9 movsbl  (%ebx,%esi,1),%esi
4013ad sub     $0x30,%esi1
4013b0 add     %esi,%edi
4013b2 mov     %edi,0xffffffff8(%rbp) (n)
4013b5 incl  0xffffffffc(%rbp) (i)
4013b8 mov     0xffffffff(%rbp),%edi (i)
4013bb mov     0x8(%rbp),%esi (s)
4013be movsbl  (%esi,%rdi,1),%edi
4013c2 testb  $0x4,0x40a0e9(,%rdi,1)
4013ca jne    40139f

```

Machine State

Registers	FPU	MMX	XMM	MXCSR
eax			ep	0x4013b5
ebx			esp	0x12ff38
ecx			ebp	0x12ff50
edx			Base	0x40a0c4
esi			Hex	0x3
edi			Decimal	0x7b

Stack frame

[0]	0x12ff64
[4]	0x40b03c
[8]	0x7fa000
[12]	0x401100
[16]	0x7b
[20]	0xa
[24]	<-ebp->
[28]	0x401315
[32]	0x12ff64
[36]	0x0
[40]	0x0
[44]	0x20202020
[48]	0x20202020

Memory

Address	Types
0x0012ff64	unsigned char
12ff64	20 20 20 20 20 20 2d 31 32 33 00 c0 ff 12 00 bc 12 40 00
12ff78	01 00 00 00 78 60 13 00 d0 38 13 00 28 a0 40 00 2c a0 40 00
12ff9c	30 a0 40 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00
12ffa0	00 00 00 00 70 fe 45 80 94 ff 12 00 ff ff e0 ff 12 00
12ffb4	9a 10 40 00 1c a0 40 00 ff ff ff ff 12 00 a5 99 59 7c
12ffc0	00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00

stos

dr inż. Jarosław Gramacki, Instytut Informatyki i Elektroniki, UZ (ver. 1.15)

12

- rekurencja

przykład 2

```

1  #include <stdio.h>
2  int czytaj( void );
3
4  int main(int argc, char *argv[])
5  {
6      int c = -1;
7      printf("Podaj liczbe: ");
8      c = czytaj ();
9      printf("(%d) \n", c);
10     return 0;
11 }
12
13 int czytaj (void)
14 {
15     int ok = 0, p; // p = ?
16     char buf[3];
17     static int ile = 1; // zm. statyczna
18
19     fgets(buf, 4, stdin);
20     ok = sscanf(buf, "%d", &p);
21     if ( !ok ) {
22         printf ("%d ?:", ile++);
23         p = czytaj ();
24     }
25     return p;
26 }

```

- rekurencja

- analiza stosu programu (polecenie **backtrace** debugera **gdb**)

przykład 2

```

(gdb) break 23 if ile == 3
Breakpoint 1 at 0x80484c0: file rekur_2.c, line 23.

(gdb) run
Starting program: /home/users/jarek/a.out
Podaj liczbe: A
1 ? :B

Breakpoint 1, czytaj () at rekur_2.c:23
23         p = czytaj ();

(gdb) s
czytaj () at rekur_2.c:15
15         int ok = 0, p;

(gdb) s
19         fgets(buf, 4, stdin);

(gdb) s
2 ? :5
20         ok = sscanf(buf, "%d", &p);

(gdb) s
21         if ( !ok ) {

(gdb) backtrace
#0  czytaj () at rekur_2.c:21
#1  0x080484c5 in  czytaj () at rekur_2.c:23
#2  0x080484c5 in  czytaj () at rekur_2.c:23
#3  0x0804843c in  main (argc=1, argv=0xbffffaa4) at rekur_2.c:8

```

- rekurencja

– analiza stosu programu (polecenie backtrace debugera gdb)

przykład 2

```
(gdb) backtrace full

#0  czytaj () at rekur_2.c:21
    ok = 1
    p = 5
    buf = "5\n"
    ile = 3
#1  0x080484c5 in czytaj () at rekur_2.c:23
    ok = 0
    p = 1075081952
    buf = "B\n"
    ile = 3
#2  0x080484c5 in czytaj () at rekur_2.c:23
    ok = 0
    p = 1075081952
    buf = "A\n"
    ile = 3
#3  0x0804843c in main (argc=1, argv=0xbffffaa4) at rekur_2.c:8
    c = -1
```

- rekurencja

– analiza stosu programu (polecenie backtrace debugera gdb)

przykład 2

```
21         if ( !ok ) {
(gdb) s
25             return p;
(gdb) s
26         }
(gdb) s
25             return p;
(gdb) s
26         }
(gdb) s
25             return p;

(gdb) backtrace
#0  czytaj () at rekur_2.c:25
#1  0x0804843c in main (argc=1, argv=0xbffffaa4) at rekur_2.c:8

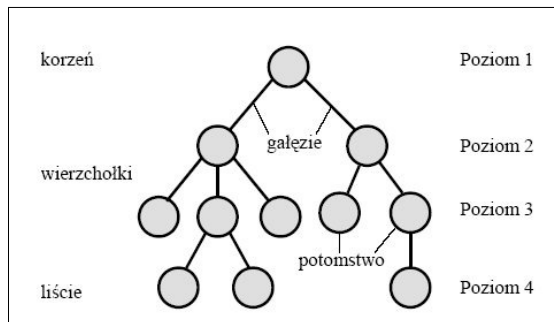
(gdb) s
26     }

(gdb) s
main (argc=1, argv=0xbffffaa4) at rekur_2.c:9
9         printf("%d \n", c);

(gdb) backtrace
#0  main (argc=1, argv=0xbffffaa4) at rekur_2.c:9
(gdb)
```


- drzewa binarne *

- drzewo binarne (drzewo poszukiwań binarnych - ang. binary search tree BST) to drzewo, w którym rząd wyjściowy wierzchołków ograniczony jest do 2
- podstawowe elementy drzewa

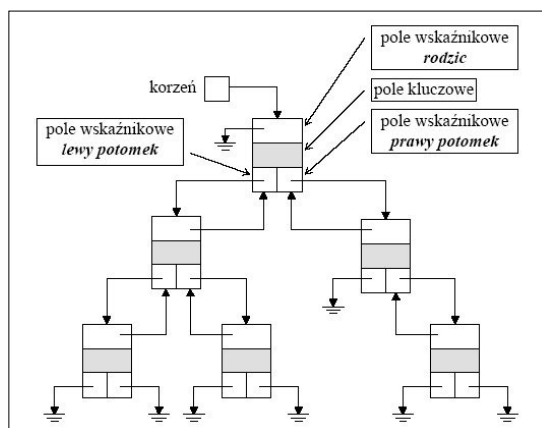

* na podstawie materiałów: dr inż. Jarosława A. Sikorskiego, <http://informatyka.wit.edu.pl/>
 dr inż. Jarosław Gramacki, Instytut Informatyki i Elektroniki, UZ (ver. 1.15)

17

- drzewa binarne *

- struktura danych opisująca drzewa
 (pola wskaźnikowe *rodzic* nie będziemy wykorzystywać w przyk ładach)

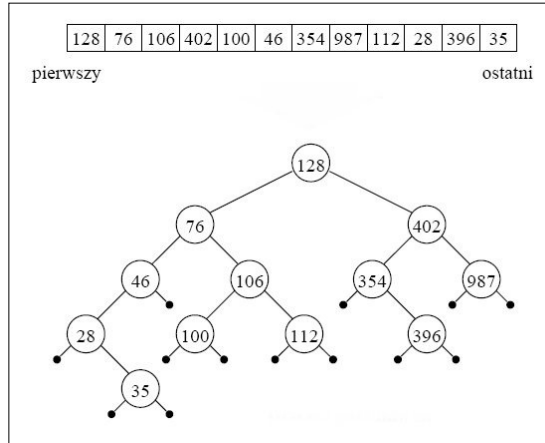

* na podstawie materiałów: dr inż. Jarosława A. Sikorskiego, <http://informatyka.wit.edu.pl/>
 dr inż. Jarosław Gramacki, Instytut Informatyki i Elektroniki, UZ (ver. 1.15)

18

- drzewa binarne *

- tworzenie drzewa binarnego. Dane napływają szeregowo
- kolejny element wstawiamy po lewej lub prawej stronie w zależności od jego wartości

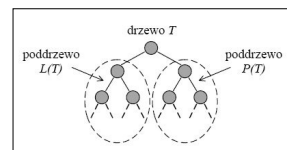
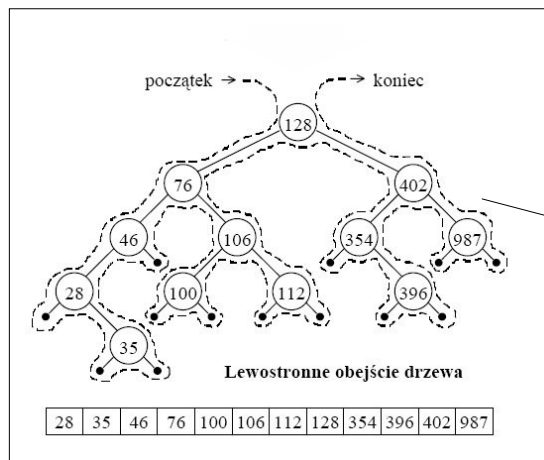
- teraz bardzo szybko można odszukać element "w bazie danych". Sprawdzenie na przykład czy liczba 112 znajduje się w drzewie wymaga jedynie **3** kroków

* na podstawie materiałów: dr inż. Jarosława A. Sikorskiego, <http://informatyka.wit.edu.pl/>
dr inż. Jarosław Gramacki, Instytut Informatyki i Elektroniki, UZ (ver. 1.15)

19

- drzewa binarne *

- rekurencyjne przeszukiwanie całego drzewa (odwiedzanie każdego węzła dokładnie raz)
- przejdź drzewo w kolejności "najpierw w lewo" i wypisz elementy umieszczone w wierzchołkach przy ich powtórnych odwiedzinach
- jest to algorytm przechodzenia drzewa w głąb tzw. *inorder* (istnieją również algorytmy typu *preorder*, *postorder*)

1. odszukiwanie elementu w drzewie (w odróżnieniu od przeszukiwania całego drzewa) nie wymaga rekurencji
2. Algorytm rekurencyjny będzie wręcz nienaturalny dla tego zastosowania

* na podstawie materiałów: dr inż. Jarosława A. Sikorskiego, <http://informatyka.wit.edu.pl/>
dr inż. Jarosław Gramacki, Instytut Informatyki i Elektroniki, UZ (ver. 1.15)

20

- drzewa binarne
 - struktura danych, tworzenie drzewa

```

struct node1 {
    int data;
    struct node *left;
    struct node *right;
};

typedef struct node1 *Ttree1;           // wskaźnik do elementu

```

```

int main( int argc, char *argv[] )
{
    int c;
    Ttree1 root = NULL;                // korzeń

    while ((c = getchar()) != '\n')
        insert1( &root, c-'0' );      // uwaga na &

    if ( tmp = find1(root, 5) )
        printf("\n%c\n", tmp->data);

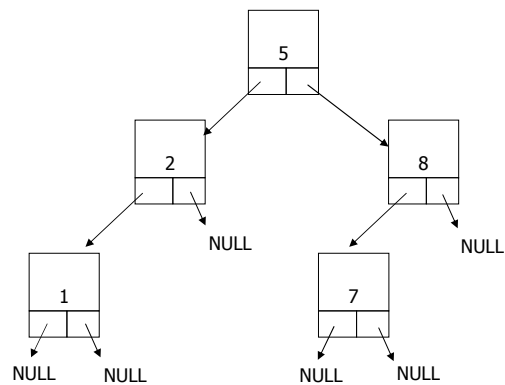
    printTree ( root );

    return 0;
}

```

- drzewa binarne
 - zasada budowy drzewa binarnego

5 8 2 7 1 ...

- drzewa binarne
 - tworzenie drzewa

drzewo 1

```
// elementy wstawiamy na dole (lewego lub prawego) poddrzewa

void insert1 (Ttree1 *root, int _data) // wskaźnik do wskaźnika !!!
{ // porównaj użyty typedef
    Ttree1 p, prev = NULL, new_node;

    new_node = (Ttree1) malloc(sizeof(struct node1));
    new_node->left = new_node->right = NULL;
    new_node->data = _data;

    // szukaj miejsca gdzie wstawić
    // zawsze zaczynamy od korzenia i idziemy w dół drzewa
    p = *root;
    while ( p )
    {
        prev = p;
        if (p->data > _data)
            p = p->left;
        else
            p = p->right;
    }

    if ( !*root ) // drzewo puste
        *root = new_node;
    else if (prev->data > _data)
        prev->left = new_node;
    else
        prev->right = new_node;
}
```

- drzewa binarne
 - szukanie elementu w drzewie

drzewo 1

```
// wersja iteracyjna, OK
Ttree1 find1 (Ttree1 root, int _data)
{
    while (root)
    {
        if (_data == root->data)
            return root; // znalazłem
        else if ( root->data > _data)
            root = root->left;
        else
            root = root->right;
    }
    return NULL;
}
```

```
// wersja rekurencyjna, ???
Ttree1 find2 (Ttree1 root, int _data)
{
    if (root)
        if (_data == root->data)
            return root; // znalazłem
        else if ( root->data > _data)
            return find2 (root->left, _data);
        else
            return find2( root->right, _data);
    else
        return NULL;
}
```

- drzewa binarne

- przeszukiwanie drzewa, wersja rekurencyjna

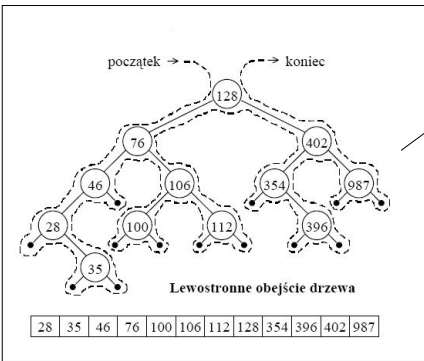
```
// procedura przechodzenia typu inorder
// na wydruku uzyskujemy elementy drzewa w porządku rosnącym

void printTree (Ttree1 root)
{
    if (root == NULL)
        return;
    printTree( root->left );
    printf("%d", root->data);
    printTree( root->right );
}

```

drzewo 1

technika wycofywania się

1. przesuwamy się w głąb aż dojdziemy do liścia
2. cofamy się do wierzchołka, przez który już przeszliśmy i od niego realizujemy p. 1

- drzewa binarne

- przeszukiwanie drzewa, wersja rekurencyjna, graficzny debugger VC++

Stan stosu programu

```
print_tree(node * 0x00780d60) line 151
print_tree(node * 0x00780dd0) line 150 + 11 bytes
print_tree(node * 0x00780eb0) line 152 + 12 bytes
main(int 2, char * * 0x00780b60) line 164 + 12 bytes
mainCRTStartup() line 206 + 25 bytes
KERNEL32! bf80fe34()
KERNEL32! bf80e51()
KERNEL32! bf87870()

```

- drzewa binarne

- graficzny debugger **Dev-C++**
- domyślnie korzysta z (przeniesionego pod Win) debuggera gdb (czyli tryb tekstowy !)
- można "skojarzyć" go z graficznym debuggerem
<http://sourceware.cygnum.com/insight/>
- graficzny kompilator **lcc-win32** (z wbudowanym debuggerem)
<http://www.cs.virginia.edu/~lcc-win32/>

- drzewa binarne

- przeszukiwanie drzewa, wersja rekurencyjna

fragment sesji debugger-a gdb w trakcie rekurencyjnego wyświetlania drzewa binarnego

```
(gdb) list
147 void print_tree (struct node *top) {
148     if ( top == NULL )
149         return;
150     print_tree (top->left);
151     printf ("%s\n", top->word);
152     print_tree (top->right);
```

Zakładamy pułapkę. Program ma się zatrzymać na funkcji print_tree().

```
(gdb) break print_tree
Breakpoint 1 at 0x804890a: file binary_tree.cpp, line 148.
```

Programu jeszcze nie uruchomiliśmy. Stos jest więc na razie pusty.

```
(gdb) bt
No stack.
```

```
(gdb) run plik
```

```
Starting program: /home/jarek/plik
Breakpoint 1, print_tree (top=0x8049f10) at binary_tree.cpp:148
148 if (top == NULL)
```

Stan stosu programu

```
(gdb) bt
#0 print_tree (top=0x8049f10) at binary_tree.cpp:148
#1 0x080489d2 in main (argc=2, argv=0xbffffa74) at binary_tree.cpp:164
```

- drzewa binarne

- przeszukiwanie drzewa, wersja rekurencyjna

Wyłączamy pułapkę, aby dalej wykonywać krokowo program. Ponieważ funkcja `print_tree()` jest wywoływana rekurencyjnie sama z siebie, więc pozostawienie tej pułapki utrudni nam krokową analizę programu.

```
(gdb) disable
```

Teraz, naciskając wiele razy `s` (polecenie `gdb`) dochodzimy do momentu z przed wydrukowania funkcją `printf()` elementu `'O'`

... wiele razy naciśnięto tu `s`

```
(gdb) s  
150 print_tree(top->left);
```

Stan stosu w tym momencie

```
(gdb) bt
```

```
#0 print_tree (top=0x8049f70) at binary_tree.cpp:150  
#1 0x08048920 in print_tree (top=0x8049f50) at binary_tree.cpp:150  
#2 0x08048949 in print_tree (top=0x8049f10) at binary_tree.cpp:152  
#3 0x080489d2 in main (argc=2, argv=0xbffffa74) at binary_tree.cpp:164
```

Kolejny krok programu. `'O'` zostaje wydrukowane

```
(gdb) s  
O  
152 print_tree (top->right);
```

- drzewa binarne

- przeszukiwanie drzewa, wersja NIE-rekurencyjna
- zaproponuj własną implementację.
Wskazówka: użyj własnego stosu na przykład zaimplementowanego jako lista 1-kierunkowa

- drzewa binarne

– struktura danych adekwatna do budowy skorowidza słów (w pliku)

```
struct node1 {  
    char *word;           // znalezione słowo w pliku  
    int freq;            // jego krotność występowania  
    struct node *left;  
    struct node *right;  
};  
  
typedef struct node1 *Ttree2; // wskaznik do elementu
```

drzewo 2

- drzewa binarne

– wstawianie do drzewa

```
void insert2 (Ttree2 *root, char *_word) {  
    Ttree2 p, prev = NULL, new_node;    int v;  
  
    new_node = (Ttree2) malloc(sizeof(struct node2));  
    new_node->left = new_node->right = NULL;  
    new_node->freq = 1;  
  
    new_node->word = (char*) malloc(strlen(_word)+1);  
    strcpy (new_node->word, _word);  
  
    // szukaj miejsca gdzie wstawić i czy wstawić  
    p = *root;  
    while ( p )  
    {  
        prev = p;  
        if ((v = strcmp(p->word, _word)) == 0) { // gdy słowo już jest w drzewie  
            p->freq++;  
            return; // wyjście z funkcji  
        }  
        else if ( v > 0 )  
            p = p->left;  
        else  
            p = p->right;  
    }  
    if ( !*root ) // drzewo puste  
        *root = new_node;  
    else if ( v > 0 )  
        prev->left = new_node;  
    else  
        prev->right = new_node; }  
}
```

drzewo 2
funkcja iteracyjna

- drzewa binarne

- wstawianie do drzewa - wersja ogólna
(napisz wersję funkcji wstawiającą dowolny element do dowolnego drzewa)

```
// szkic rozwiązania
void insert1b ( void **root,
               eltype *_data,
               int (compare*)( eltype *, eltype *),      // porównanie elem.
               void (copy*)( eltype *, eltype *)        // przypisanie elem.
               );
```

```
void insert1 (Ttree1 *root, int _data) {
    Ttree1 p, prev = NULL, new_node;

    new_node = (Ttree1) malloc(sizeof(struct node1));
    new_node->left = new_node->right = NULL;
    new_node->data = _data;    // (*copy) (...)

    p = *root;
    while ( p )
    {
        prev = p;
        if (p->data > _data)    // (*compare) (...)
            p = p->left;
        else
            p = p->right;
    }
    if ( !*root )
        *root = new_node;
    else if (prev->data > _data) // (*compare) (...)
        prev->left = new_node;
    else
        prev->right = new_node; }
}
```

te miejsca są mało ogólne

- drzewa binarne

```
// wersja rekurencyjna wstawiania elementu do drzewa 2
// w funkcji main() wczytane słowo "pojawia się" w korzeniu
// w funkcji insert3() gdy jest taka potrzeba zostaje ono przesłane w dół
// do lewego lub prawego poddrzewa poprzez rekurencyjne wywołanie insert3()

Ttree2 insert3 (Ttree2 root, char *_word) {    // poprzednio były dwie **
    int v;                                     // teraz zmodyfikowany wskaźnik
                                              // zwracamy z funkcji

    if (root == NULL) {                       // słowa _word NIE ma w drzewie
        root = Talloc();                       // utwórz więc węzeł
        root->word = Tstr(_word);
        root->freq = 1;
        root->left = root->right = NULL;
    }
    else if (( v = strcmp(root->word, _word) ) == 0 )
        root->freq++;                           // gdy słowo już jest w drzewie
    else if ( v < 0 )
        root->left = insert3(root->left, _word);
    else
        root->right = insert3(root->right, _word);

    return root;
}

// po utworzeniu nowego węzła funkcja zwraca jego adres, który jest
// wstawiany zamiast zerowego wskaźnika w węźle przodka
```

drzewo 2
funkcja rekurencyjna

- drzewa binarne

```
// funkcje pomocnicze

Tree2 Talloc ( void ) {
{
return (Ttree2) malloc (sizeof(struct node2));
}

char *Tstr ( char *str)
{
char *p;
p = (char*)malloc( strlen(str) + 1 )
if ( p )
strcpy(p, str);
return p;
}

void printTree (Ttree1 root)
{
if (root == NULL)
return;
printTree( root->left );
printf("%d %s\n", root->freq, root->word);
printTree( root->right );
}
```

drzewo 2
funkcja rekurencyjna

- drzewa binarne

```
// program główny

int main( void )
{
Tree2 root = NULL;
char slowo[30];
// wskaźnik do korzenia

...
pobierz kolejne słowo z pliku
...

root = insert3( root, slowo );

printTree ( root );

return 0;
}
```

drzewo 2
funkcja rekurencyjna

- drzewa binarne, inne zagadnienia

- przechodzenie drzewa wszzer
- przechodzenie drzewa wglab metoda preorder oraz postorder
- przechodzenie drzewa bez użycia stopy (konieczne dodatkowe wskaźniki do poprzednika danego węzła)
- usuwanie elementów z drzewa (złożony problem, gdyż wymaga przebudowywania drzewa)
- równoważenie drzewa
- drzewa samoorganizujące się
(dla danych napływających tak: B D K M P R, utworzy się lista !!!)
- ...

